

Notat om Formidlingstilskud til nedbringelse af billetpriser

Nærværende notat belyser konsekvenserne af den reduktion af formidlingstilskud for teatrene, som blev aftalt med scenekunstreformen i marts 2019. Notatet er baseret på analyser af tidligere års udmøntning af formidlingstilskud og tal fra teatrenes årsregnskaber samt Mediabroker: Omverdens analyse, konklusioner og anbefalinger, KbHT, 30-04-2015, M/Six: Det Københavnske Teatersamarbejde, analyse af billetsalg 29-09-2017.

Baggrund

Formidlingstilskuddet giver teatrene mulighed for at tilbyde publikum rabatfordele ved køb af billetter til scenekunstforestillinger. Tilskuddet skal primært anvendes enten til rabatter på billetter til børn og unge under 25 år eller til øvrige publikumsrabatter på billetter til professionelle scenekunstforestillinger.

Formidlingstilskuddet er opdelt på tre puljer:

- Pulje 1 (landsdelsscenerne og teatrene i Det Københavnske Teatersamarbejde): kr. 22,7 mio.
Fordeling af tilskud Børn/unge: 50 %, voksne 50 %
- Pulje 2 (egnsteatre, små storbyteatre, projektteatre og private): kr. 31,3 mio.
Fordeling af tilskud Børn/unge: 67%, voksne 33 %
- Pulje 3 (teaterforeninger, kulturhuse og andre arrangører af turnerende teater): 18,5 mio. kr.

Reduktion af Formidlingsordningen

Den politiske scenekunstaftale af 20. marts 2019 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indeholder blandt andet en reduktion af Formidlingsordningen på 16,6 % svarende til 9,0 mio.kr., fuldt indfaset i 2023.

Reduktionen berører kun formidlingsordningens puljer til de producerende teatre (pulje 1 og 2), mens Formidlingsordningens pulje 3 svarende til 18,5 mio. kr. til arrangører af turnéteater helt friholdes.

Som en del af forhandlingerne af scenekunstreformen blev der også indgået politisk aftale om at friholde rabatten til børn og unge i pulje 1 og 2. Aftalen indebærer dermed, at tilskud til billetter solgt med rabat til børn og unge under 25 år, skal vægte ca. 125 % højere end andre rabatformer. Det svarer til ca. 33 mio. kr. (17/18 tal) ud af det samlede tilskud på: kr. 72,5 mio. Den generelle reduktion af Formidlingsordningen påvirker dermed ikke det tilskud, der udløses ved salg af børne- og ungebilletter, idet en billet solgt med børne- og ungerabat fortsat gennemsnitligt vil udløse 82 kr. i tilskud til teatrene. Friholdelsen af tilskuddet til børne- og ungebilletter er positivt i henhold til at sikre, at det økonomisk er muligt for institutioner

(skoler, dagtilbud mm) at give børn adgang til teateroplevelser samt, at børn og unges adgang til teatret ikke alene skal afhænge af familiernes ressourcemæssige baggrund.

Med scenekunstaftalen afskaffes herudover muligheden for at opnå refusion af køb af enkeltbilletter til børn og unge under 16 år igennem refusionsordningen. Derved fjernes risikoen for, at der ydes dobbelt statsstøtte til billetter solgt med rabat til kommuner. Det betyder, at Formidlingsordningen bliver yderligere belastet med ca. 1 mio. kr., da tilskud til børn/ungebilletter (enkeltbilletter) fra Refusionsordningen overføres hertil.

Konsekvenser af den varslede reduktion af formidlingstilskud for teatrene

Beslutningen om at friholde pulje 3, svarende til kr. 18,5 mio., og tilskuddet børn/unge billetter i pulje 1 og 2, svarende til kr. 34 mio. inkl. den ekstra belastning fra Refusionsordningen, indebærer, at reduktionen på 9 mio. skal findes i et samlet restbeløb på 19,5 mio. kr. Det betyder, at de resterende teatres formidlingstilskud reduceres med 46 %.

Denne reduktion i tilskud rammer primært stats- og kommunalt støttede voksenteatre med et loyalt publikum og et stort gruppesalg til fx aftenskoler, hvor rabatten er afgørende for billetsalget. Der er tale om teatre, der spiller ny dansk dramatik og klassikere i tidssvarende opsætninger. Derfor vil teatre som f.eks. Betty Nansen Teatret på Frederiksberg, Grønnegårdsteatret i København og Mungo Park i Allerød blive særligt ramt af besparelserne.

På baggrund af Scenits opgørelse af nuværende tilskud, vil de økonomiske konsekvenser af den kommende besparelse således være:

- Mungo Park vil skulle spare knap 319.000 kr. i reduceret tilskud.
- Betty Nansen Teatret mister 421.698 kr.
- Teatret Svalegangen mister 202.900 kr. i Billettilskud
- Grønnegårdsteatret bliver reduceret med 117.392 kr.

Effekten af prisstigning på teaterbilletter og borgernes adgang til teateroplevelser

Hvis teatrene skal finde kompensation for det reducerede billettstilskud i billetindtægterne, vil det medføre en stigning i billetpriserne på mellem 7-19% afhængig af billetkategori mm., svarende til en prisstigning på enkelt voksenbilletter på mellem 25-35 kr.¹

¹ Teatrene yder i dag rabatter fra kr. 50 – 75 inkl. moms til voksne efter særlige kriterier. Disse rabatter er helt eller delvist finansierede af formidlingstilskud og forudsættes reduceret i samme omfang som tilskud til rabatbilletter reduceres.

Teatrene har et stort fokus på at nå et bredt publikum og tiltrække nye publikumsgrupper. Det har man bl.a. understøttet politisk ved at bevilge 8,5 mio. kr. til det 3-årige projekt APPLAUS, der skal styrke publikumsudviklingen på scenekunstmrådet til gavn for borgere i hele Danmark. Fx viser en [analyse](#)² for de

fire teatre under Det Københavnske Teaterfællesskab, at teatrene når et langt bredere publikum end tidligere. Det er ikke længere kun de højtuddannede og højtlønnede københavnere, som benytter sig af disse teatre, men i stigende omfang også den bredere befolkning med en lav- og mellemindkomst og uddannelsesniveau.

En vigtig faktor for at sikre lige adgang og sikre bredden adgang til teatret er billetpriserne. Flere analyser har påvist en prisfølsomhed hos brugerne, og teaterbilletternes pris er derfor afgørende for publikumsantallet, ligesom det spiller en vigtig rolle for at sikre, at adgangen til teatret ikke alene beror på borgernes økonomiske ressourcemæssige kapacitet, så uligheden i adgang til kulturoplevelser øges.

Den omverdensanalyse, som Kbh-T fik udarbejdet af Mediabroker i 2015, siger følgende om effekten af prisstigninger på teaterbilletter:

På baggrund af KbhT og Teaterbilletter.dk's i alt 86 teatres billetsalg inden for samtlige genrer, i forhold til udbudte billetter, har teaterbilletter vist sig at være elastiske med en elasticitet på -1,3. Det vil sige, at sker der en stigning i prisen, så vil andelen af solgte billetter falde. Ligeledes vil et fald i prisen få andelen af solgte billetter til at stige.

Hvis priserne på teaterbilletter stiger, vil der altså ske et fald i billetsalget. Det betyder, at effekten af reduktionen af formidlingstilskuddet på 9 mio. kr. med stor sandsynlighed vil vise sig at få endnu større konsekvenser for teatrenes økonomiske situation, når det manglende billetsalg, som konsekvens af reduktionen, medregnes.

Publikums betalingsvillighed

Teatrene ligger – som så mange andre kulturinstitutioner – i et spændingsfelt mellem kulturel dannelse og underholdningsindustri. Betalingsvilligheden blandt publikum er høj, når det drejer sig om store opsætninger af musicals, revyer og shows, som oftest vil henhøre i et kommercielt felt.

Når det derimod drejer sig om skuespil, dans, børneteater m.m. ses der derimod en lavere betalingsvillighed. Det understøttes af Kulturvaneundersøgelsen fra 2012³, hvor en tredjedel af de danskere der ikke ser scenekunst mener, at det er for dyrt.

² "Analyse af billetsalg" – Det Københavnske Teatersamarbejde – Udarbejdet af analysebureauet m/SIX, 29.11.2018

³ Kulturvaneundersøgelsen fra 2012 s. 47, udarbejdet af Epinion og Pluss Leadership for Kulturministeriet

Forskellen i betalingsvilligheden understøttes bl.a. af opgørelser af, andelen af rabatbilletter, som udbydes til forskellige målgrupper for hhv. private/kommercielle og offentligt støttede teatre samt af teatrenes egen prissætning.

Det er vanskeligt at sammenligne kommercielle aktørers priser og salgstal med stats- eller kommunalt støttede teatre, da der kan være stor forskel på målgrupper, markedsføring og salgskanaler – og i særdeleshed ligger der ofte langt større økonomiske ressourcer og risikovillighed bag de kommercielle satsninger. Man kan dog med en vis ret sammenligne andelen af rabatsalg f.eks. i Københavnsområdet, hvor både kommercielle, statsstøttede, kommunalt støttede og projektstøttede teatre har fælles salgspatform og markedsføring. F.eks. havde ikke-offentligt støttede aktører som Tivoli og Chess ApS ca. 20 % salg med rabat, mens Husets Teater og Teatret ved Sorte Hest havde ca. 60 % salg med rabat, og Betty Nansen Teatret havde rabatsalg på 46 % i sæson 17/18.

Det rabatterede salg med støtte fra formidlingsordningen spiller altså en langt større rolle for de offentligt støttede teatre med markante kunstneriske profiler, end det gør for de kommercielle aktører. Det skal bemærkes, at rabatsalg til unge under 25 år og studerende er inkluderet i %-opgørelsen.

Reduktionen af formidlingstilskuddet kan derfor også risikere at få den konsekvens, at flere af også de offentligt støttede teatre er nødsaget til at opsætte de forestillinger, de ved sælger godt, og dermed overtage og/eller i et uhensigtsmæssigt omfang udgøre en konkurrent til de kommercielt producerende teatre.

Formidlingsordningen styrker teatrenes egenindtjening

Teatrenes egen-indtjeningsmuligheder er en afgørende del af støttestrukturen på teaterområdet. Teatrene er helt afhængige af en høj egen indtjening for at kunne producere og præsentere professionel scenekunst for danskerne. Grønnegårdsteatret har f.eks. et samlet offentligt tilskud (kommunal støtte og formidlingstilskud) på kr. 2,2 mio. (2018-tal) over for en egen indtjening på 7,7 mio. kr. Betty Nansen Teatret, som er statsstøttet, havde en egen indtjening på 10,3 mio. kr. ud af et samlet regnskab på 29,5 mio. kr. Teatret Svalegangen har en egenindtjening på ca. 44 % (2017/18 tal)

For små storbyteatres vedkommende giver hver krone, der ydes i tilskud via formidlingsordningen til voksenrabatter, typisk 3-5 kr. ekskl. moms i egenindtjening til teatret, mens egenindtjeningen pr. tilskudskrone for statsstøttede teatre ligger på 5-7 kr.

Formidlingstilskuddet anvendes til at give publikum incitament til at komme flere sammen (grupperabat) eller oftere i teatret (loyalitätsrabat). Reduktionen i Formidlingsordningen forventes derfor at få store negative konsekvenser for teatrenes egenindtjening.

Opsummering af konsekvenserne af den varslede reduktion i formidlingstilskuddet:

- Formidlingstilskuddet på voksenteaterbilletterne vil blive reduceret med 46 %.
- Billetpriiserne på voksenbilletter vil stige med mellem 25-35 kr. per billet.
- Billetsalget vil falde som følge af prisstigningen på voksenteaterbilletterne.
- Reduktionen i formidlingstilskuddet modvirker intentionen om, at teatrene skal nå ud til et endnu større publikum, ligesom det indebærer en risiko for, at teateroplevelser bliver for den økonomisk ressourcemæssige stærke del af befolkningen.
- Tilbagerulning af de aftalte besparelser på formidlingsordningen på 9 mio. kr. i scenekunstreformen.
- Alternativt, at besparelserne også omfatter pulje 3 (turnéarrangører), som også omfatter voksenteater, så besparelserne fordeles mere ligeligt.

Samlet set vurderer Dansk Teater og Scenit, at reduktionen i formidlingstilskuddet på 9. mio. kr. vil få en række u hensigtsmæssige konsekvenser for teaterområdet i Danmark udover at medføre et fald i billetsalget til de offentligt støttede teatre. Fx vil en del af egnsteatrenes nye udviklingstilskud blive udhulet af besparelsen på formidlingstilskuddet. Vi anbefaler derfor at besparelserne på formidlingsordningen afskaffes, så teatrene bevarer mulighed for at holde billetpriserne nede, og fortsætte det gode arbejde med at gøre scenekunsten tilgængelig for en bredere del af befolkningen.